

JAARVERSLAG 2021

Een compact overzicht van de belangrijkste activiteiten van SDBA
in het zesde jaar van haar bestaan.

www.deugdelijkbestuuraruba.org

www.bongovernashonaruba.org

Turibana 22, noord, ARUBA

Tel.: 297-586-5852

Cel.: 297-567-2976

JAARVERSLAG 2021

A- De eerste helft van het jaar 2021 kenmerkte zich grotendeels door de **intensieve voorbereiding op de vervroegde verkiezingen**. Dit was het gevolg van 'integriteitkwesities' binnen de coalitiepartners. De laatste hand werd gelegd aan het afsluitend 'rapport': <https://deugdelijkbestuuraruba.org/naar-een-functionerende-democratische-rechtsstaat-in-aruba/>. Daarnaast werd de vertaling van de informatieve videoserie over het bestuur in Aruba afgerond. Deze staan niet alleen op de website (<https://deugdelijkbestuuraruba.org/bestuur-in-aruba/>), maar werden ook in de talen Papiaments, Nederlands, Engels en Spaans intensief via Facebook (Fb) verspreid. Deze leverden per video standaard meer dan 10.000 views op. Ook aan het sterk toegenomen 'verkeer' op de website kan worden geconcludeerd dat er de nodige belangstelling bestond voor de video's:

BEZOEK WEBSITE SDBA 2020-2021			
#	MAAND	PER MAAND	TOTAAL
1	September 2020	3.506	23.432
2	Oktober	3.587	27.093
3	Januari 2021	346	28.188
4	Februari	699	28.887
5	Maart	493	29.380
6	April	1.360	30.742
7	Mei	4.335	35.096
8	Juni	3.164	38.276
10	Juli	351	38.631
11	Augustus	320	38.951
12	September	366	39.317
13	Oktober	343	39.670
14	November	381	40.051
15	December	433	40.484

Het is voor SDBA niet goed mogelijk na te gaan welke invloed de talrijke gepubliceerde artikelen via wekelijkse columns in alle Nederlands- en Papiamentstalige kranten, de regelmatige interviews op radio en TV en de video's via website en Fb hebben gehad op de verkiezingsuitslag. Feit is wel dat de 2 grootste partijen bij lange na geen absolute meerderheid konden realiseren en kleine en nieuwe partijen de kiesdrempel haalden. Daarmee is het bestuursmonopolie van de twee grote partijen grotendeels doorbroken. SDBA hoopt dat een meer kritische houding van burgers daar (blijvend?!) een bijdrage aan heeft geleverd.

B- Op verzoek van SDBA was er na de verkiezingen een **ontmoeting tussen SDBA en de formateur, c.s.** Daarbij gaf SDBA aan:

1- dat HET probleem van Aruba 'de politiek' zelf is, en wel 'het politieke systeem' (de manier waarop politiek bedreven wordt). Die heeft de afgelopen decennia stelselmatig alle waarschuwingen, adviezen en aanbevelingen van nationale en internationale instanties genegeerd. De grote gerichtheid van 'de politiek' op eigen- en partijbelang (middels politieke patronage, tekortschietend financieel beheer en 'verdachte projecten') is de belangrijkste oorzaak van de huidige staat van Aruba. Doorgaan op basis van het huidige politieke systeem betekent doorgaan op een zinkend schip. SDBA pleitte dan ook ernstig voor een publieke discussie over 'het politieke systeem'. Dit is ook een belangrijke aanbeveling in het Masterplan '*Repositioning our sails*' (p. 41, #12) waarin de regering EWC-1 zijn belangrijkste doelstellingen voor hervormingen heeft aangegeven.

2- dat de grote problemen die met de tijd alleen maar zijn verergerd i.p.v. opgelost slechts de grote onmacht van de overheid aantonen voor de oplossing van gemeenschaps-problemen. SDBA pleitte

daarom voor het institutionaliseren van 'Burgerpanels' die hiertoe worden ingesteld (zie: <https://deugdelijkbestuuraruba.org/2020/09/24/referendum-of-burgerpanel/>)

3- Tenslotte hield SDBA (in de persoon van secretaris en 'olie-specialist') Leo Maduro) een pleidooi voor het loslaten van het 'Quanten-project', dat zijns/onzes inziens om allerlei redenen geen bestaansrecht heeft in deze tijd. Daartegenover wees voorzitter Armand Hessels op het voorstel van een financieel draagkrachtige investeringsgroep, die op het terrein van de raffinaderij een zeer moderne scheepsontmantelingsbedrijf wil opzetten, annex pyroliseovens die van het schroot bruikbaar metaal maakt, daarbij tevens de dump kan saneren en energie opwekt, o.m. t.b.v. de waterstof-economie die de nieuwe coalitiepartner (Raiz) nastreeft. Het lange dralen van de overheid c.q. RdA kan er echter toe leiden dat deze potentiële investering naar Curaçao gaat.

4- Aan het eind van de zitting overhandigde SDBA een compleet pakket adviezen aan de formateur. Deze zijn grotendeels gebaseerd op de belangrijkste adviezen van allerlei instanties t.b.v. de verschillende probleemgebieden, zoals Personeelsbeleid en Financieel beheer. (zie: <https://deugdelijkbestuuraruba.org/wp-content/uploads/2021/06/1-Aanbevelingen-SDBA-tbv-Personeelsbeleid-.pdf> en verder).

C- Algehele samenvatting en Nieuwe focus.

Volgens de statuten van SDBA is een belangrijke doelstelling om informatie te verschaffen over de kwaliteit van openbaar bestuur zoals onder meer aangegeven in Rapport Calidad. Ook over de noodzaak om te streven naar goed openbaar bestuur, als voorwaarde voor een duurzaam Aruba. In de afgelopen 5 jaar sinds de oprichting in 2016, heeft SDBA zich ingespannen om deze taken zo goed mogelijk uit te voeren.

Eerste analyse

Om de Arubaanse gemeenschap zo objectief mogelijke informatie te verschaffen zijn duizenden pagina's documenten van allerlei officiële instanties doorgespit, toegesneden op zes van de belangrijkste probleemgebieden die in allerlei adviezen en onderzoeksrapporten voortdurend benoemd worden. Zo ontstond een breed beeld hoe instanties met andersoortige taken tegen hetzelfde probleem aankeken. Maar ook 'in de lengte' ontstond een goed begrip: analyse van de informatie uit al die rapporten over meer dan 30 jaar leert dat de kwaliteit van bestuur structureel deficiënt was, ongeacht de politieke kleur van de regering. Hoogstens kon worden vastgesteld dat de omvang van de 'schade' (vooral schuldtoename) in combinatie met het aantal 'dubieuze projecten' door de ene partij veel groter was dan door de andere.

Informatieverspreiding

De opgedane kennis werd zoveel mogelijk verspreid via (1-2-)wekelijkse artikelen alsmede regelmatige radio- en TV-interviews. Wegens het gebrek aan leescultuur zijn de hoofdconclusies van de zes rapporten in een 12-tal kortdurende video's in de vier meest gesproken talen in Aruba weergegeven en via TV, Facebook en de website verspreid. De website (www.deugdelijkbestuuraruba.org) is inmiddels ruim 40.000x bekeken, vooral door mensen uit Aruba, Nederland en de V.S. Ook de Facebookpagina (*Fundacion Gobernacion di Calidad Aruba*) heeft tienduizenden mensen bereikt.

Symposia

Daarnaast werden twee symposia georganiseerd. Het eerste in september 2017 om het concept '(on)deugdelijk bestuur' beter onder de aandacht van de gemeenschap te brengen; Daarnaast de (financiële) gevolgen van ondeugdelijk bestuur en dus ook de noodzaak voor deugdelijk bestuur. In het tweede symposium in januari 2019 lag de hoofdaandacht op noodzakelijke concrete acties van belangrijke beleidsmakers om deugdelijk bestuur te implementeren. Het derde geplande symposium

voor begin december 2020 met als thema 'de noodzaak voor een integer politiek systeem' moest helaas worden geannuleerd wegens de covid-pandemie. Wèl is dit in het Masterplan '*Repositioning our Sails*' opgenomen ten behoeve van een publieke discussie alsmede een intensieve campagne ter bewustwording van de nadelige gevolgen van politieke patronage (#12, p. 41).

NIS als afsluiting van de eerste fase

Als laatste ondernam SDBA het initiatief om een '*National Integrity System Assessment*' uit te laten voeren door een groep totaal onafhankelijke onderzoekers. Dit is een door '*Transparency International*' opgezet instrument om na te gaan hoe al de instanties die op de een of andere wijze moeten toezien op integer handelen door de overheid, in de praktijk functioneren. Feitelijk gaat het om een '0-meting'. In geval van tekortkomingen worden aanbevelingen ter verbetering gedaan. De afronding van dit rapport is eveneens langdurig opgehouden, onder meer door dezelfde covid-pandemie. Hopelijk vindt de presentatie hiervan binnenkort plaats. Hiermee wordt de eerste fase van 'de feitelijke staat van het Arubaans bestuur en de bewustwording daarvan' afgesloten. Vervolgens kan worden overgegaan naar de tweede fase. Kennis en begrip van tekortkomingen zijn immers essentiële voorwaarden om succesvol verbeteringen door te voeren.

Aandacht

Mede door deze activiteiten zijn de concepten 'deugdelijk bestuur' en 'integriteit' belangrijke thema's geworden in de Arubaanse politiek. Praktisch alle politieke partijen legden hier tijdens de laatste campagne sterk de nadruk op en spraken hun intentie uit om een eind te maken aan ondeugdelijk bestuur en corruptie. De grote uitdaging voor 'de politiek' is om de komende jaren die woorden ook in concrete daden om te zetten.

Nieuwe focus

De volgende fase van SDBA is meer gericht op het stimuleren van de gemeenschap om zich meer te verdiepen in dit thema en verantwoordelijkheid te dragen voor de naleving van de principes van goed openbaar bestuur. Ook om concrete gevallen van ondeugdelijk bestuur aan de kaak te stellen en door overleg met alle stakeholders verbetering na te streven, al dan niet langs gerechtelijke weg. Daarbij kan samenwerking worden gezocht met derden in Aruba en daarbuiten om effectieve verbetering van de kwaliteit van bestuur te realiseren. De voorkeur wordt echter gegeven aan het geven van adviezen voor verbetering, liefst in goed overleg.

Deze fase vereist echter de nodige energie en specifieke expertise (vooral op juridisch en financieel-economisch gebied), waar de huidige voorzitter zelf niet (meer)/onvoldoende over beschikt. Vandaar dat hij zich het liefst terugtrekt om plaats te maken voor jongere en meer gespecialiseerde mensen. Vanzelfsprekend mogen die op geen enkele wijze evenmin enige connectie hebben met 'de politiek' en moeten zij op grond van de nodige kennis van zaken in staat zijn 'de politiek'/gemeenschap, waar nodig, te 'confronteren'. Een volledig neutrale en assertieve houding is dus een tweede vereiste. Tenslotte zijn toewijding, een 'open mind' en overlegvaardigheden belangrijke kwaliteiten.

Overgangsfase

Natuurlijk staat lang niet iedereen te trappelen om deze werkzaamheden -belangeloos! – uit te voeren. Daarom is de huidige voorzitter zelf op zoek naar één of meerdere 'vervangers' terwijl hij in die tussentijd zo goed mogelijk inhoud geeft aan 'de nieuwe focus'. Voorlopig betekent dat ook dat de wekelijkse column 'ter bewustwording' beëindigd wordt. Vanzelfsprekend blijft de website bestaan, ook al omdat door veel bezoekers is aangegeven dat bepaalde documentatie alleen daarop te vinden is. Aangezien er nog zoveel andere belangrijke, mooie en veel positievere thema's zijn de aandacht trekken (zie: www.harmoniaruba.org) en die feitelijk grotendeels alleen mogelijk zijn onder goed bestuur, zal daar de komende periode meer tijd en energie aan worden besteed. Een en ander onder meer in samenwerking met de Universiteit van Aruba.